
Uppföljning av arbetet med civil beredskap

Grundskolenämnden

Innehållsförteckning

1	Organisering av arbetet med säkerhet och beredskap.....	3
2	Göteborgs Stads riktlinje för krishantering.....	4
2.1	Krisledningsorganisation.....	5
3	Riktlinjen för höjd beredskap	6
4	Plan för arbetet med civil beredskap 2024–2027.....	7
4.1	Risk och sårbarhetsanalys.....	8
4.2	Kontinuitetshantering	9
4.3	Försörjningsberedskap	10
4.3.1	Prioriterade åtgärder	10
4.4	Övning och utbildning	11
5	Riktlinjen för kriskommunikation.....	11
5.1	Kriskommunikation - Alternativa kanaler	11

1 Organisering av arbetet med säkerhet och beredskap

I lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) framgår att kommuner ska minska sårbarheten i sin verksamhet och ha en god förmåga att hantera krissituationer i fred. Därigenom ska kommunerna också uppnå en grundläggande förmåga till civilt försvar.

Enligt Göteborgs Stads styrning har varje nämnd och styrelse ett långtgående ansvar för arbetet med civil beredskap inom det egna verksamhetsområdet samt för att kunna bedriva sin verksamhet även vid kris och krig.

Uppföljningsfrågor	Svar	Kommentar
Arbetar nämnden/styrelsen strategiskt med säkerhets- och beredskapsfrågor?	 Ja	
Beskriv hur nämnden/styrelsen har organiserat arbetet med säkerhet och beredskap (ex. krisberedskap, fysisk säkerhet, civilt försvar, personsäkerhet).		Grundskoleförvaltningens arbete med säkerhet och beredskap är organiserat inom Enheten för kansli och säkerhet. Enhetschef för denna enhet är tillika förvaltningens säkerhetschef.

2 Göteborgs Stads riktlinje för krishantering

I Göteborgs Stads riktlinje för krishantering nämns rollen inriktnings- och samordningskontakt (ISK). En ISK är en kontaktpunkt gentemot andra verksamheter som fyller en viktig funktion för att ta emot och dela information och för att vid behov kunna larma och starta upp krisledningsorganisationen. Enligt riktlinjen ansvarar nämnder och bolagsstyrelser för att förvaltningen/bolaget har en kontaktpunkt motsvarande en inriktnings- och samordningskontakt som är den primära kontaktvägen vid samhällsstörningar.

Enligt riktlinjen ska kontaktpunkten:

- ha hög tillgänglighet och kunna nås dygnet runt, året runt.
- ta emot larm eller annan information och se till att rätt mottagare nås.
- kunna göra en första bedömning av den uppkomna situationen.
- kunna vidta åtgärder och koordinera det inledande arbetet.
- säkerställa att stadsledningskontorets tjänsteperson i beredskap får information om händelser.
- ha förmåga att rapportera ett behov av VMA (viktigt meddelande till allmänheten) till stadsledningskontorets tjänsteperson i beredskap.

Uppföljningsfrågor	Svar	Kommentar
Har förvaltningen/bolaget en kontaktpunkt med förmåga enligt ovanstående krav?	 Ja	TiB-funktionen (tjänsteperson i beredskap) flyter på i enlighet med stadens och förvaltningens riktlinjer och fungerar därmed som grundskoleförvaltningens ISK.
Beskriv hur förvaltningens/bolagets inriktnings- och samordningskontakt är organiserad.		Roterande schema mellan sex tjänstepersoner inom grundskoleförvaltningen. Samtliga har gått TiB-utbildning via Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB.

2.1 Krisledningsorganisation

Enligt riktlinjen ansvarar nämnder för att förvaltningen, vid en samhällsstörning som berör det egna ansvarsområdet eller medför behov av samverkan, kan aktivera en krisledningsorganisation. Krisledningsorganisationen ska:

- ha utsedda beslutfattare med nödvändiga mandat inom ansvarsområdet.
- bestå av en krisledningsgrupp med berörda beslutfattare.
- bestå av ett stöd till berörda beslutfattare (stab) som stödjer och bereder ärenden med syfte att öka kapaciteten till ledning, samverkan och kommunikation.
- kunna anpassas utifrån samhällsstörningens art, tidsförhållanden och omfattning men ska ha en känd och förberedd struktur.
- ha en uthållighet för att kunna lösa sina uppgifter dygnet runt i sju dygn.
- kunna vara aktiverad i samband med samhällsstörningar som pågår länge.

Uppföljningsfrågor	Svar	Kommentar
Har nämnden/styrelsen en förmåga att kunna aktivera och bedriva arbete i krisledningsorganisation enligt ovan krav? <i>Ange kortfattat i kommentaren hur arbetet fortgår!</i>	 Ja	Grundskoleförvaltningens krisledningsorganisation har nu ett par år på nacken och har genom övning och aktivering vid "skarpt läge" blivit allt mer befast och etablerad. Varje aktiverad krisledning inklusive stabsarbete och övning utvärderas noga för ytterligare revidering av rutinen. Från 1 juli 2025 träder ny lag i kraft vad avser krisledning och varje skolenhet ska då ha en beredskapsplan för akut hot- och våldssituation eller hot om desamma. Utifrån det stödmaterial som är under utarbetande av Skolverket framgår att ovan nämnda plan också i stora delar ska innehålla det som omfattas av grundskoleförvaltningens rutin för krisledning.

3 Riktlinjen för höjd beredskap

Göteborgs Stads riktlinje för höjd beredskap syftar till att skapa en gemensam inriktning och samsyn i Göteborgs Stad vid höjd beredskap och tydliggör bland annat ansvar och övergripande krav gällande beredskapsplanering i fredstid. Riktlinjen beslutades år 2023 och nu följs arbetet med implementering och efterlevnad av arbetet enligt riktlinjen upp. Under hösten 2025 kommer stadsledningskontoret att begära in respektive nämnds och styrelses beredskapsplaner samt krisledningsplaner. Stadsledningskontoret återkommer med information om när och hur detta ska göras.

Riktlinjen anger att varje nämnd och styrelse ska ha en uppdaterad beredskapsplan som ska aktiveras när regeringen beslutar om höjd beredskap. Beredskapsplanen ska tas fram som en del i beredskapsarbetet i fredstid och ska fördjupat beskriva den egna verksamhetens krigsorganisation, omfatta samtliga relevanta aspekter på den egna verksamheten och fungera som ett stöd när det gäller prioriteringar samt ge konkret vägledning till hur arbetet ska bedrivas under höjd beredskap.

Enligt riktlinjen ska respektive beredskapsplan bland annat omfatta nedan områden.

Uppföljningsfrågor	Svar	Kommentar
Har förvaltningen/bolaget en av nämnd/styrelse beslutad beredskapsplan?	 Ja	Grundskolenämndens beredskapsplan beslutades 2022-12-13 § 308 och är nu åter under revidering. Beredskapsplanen har kommunicerats till förvaltningens chefer. Efter pågående revidering kommer såväl kunskaps- som förmågehöjande insatser att anordnas.
Prioritering och minimikrav gällande samhällsviktig verksamhet och lagreglerad verksamhet: Omfattas detta område i nämndens/styrelsens beredskapsplan?	 Ja	
Bemanningsplan (personalförsörjning och krigsplacering): Omfattas detta område i nämndens/styrelsens beredskapsplan?	 Ja	
Information/kommunikation externt och internt: Omfattas detta område i nämndens/styrelsens beredskapsplan?	 Ja	
Beskriv hur resursfunktionsuppdraget omhändertagits i er nämnd/styrelse		Rutin för arbete med resursfunktion är framtagen. Nulägesbeskrivning samt frågeställningar och behov gällande resursfunktionsuppdraget är under sammanställning. Berörda förvaltningar och bolag kommer att bjudas in till samverkan under hösten.

4 Plan för arbetet med civil beredskap 2024–2027

Göteborgs Stads plan för arbetet med civil beredskap gäller för innevarande mandatperiod och syftar till att fastställa övergripande mål och inriktning för arbetet med civil beredskap för perioden samt till att bidra till ökad kunskap om civil beredskap och de uppgifter som ingår i arbetet.

Planen anger att nämnders och styrelser beredskapsförmåga ska dimensioneras utifrån ansvarsområde och den samhällsviktiga verksamhet som nämnden eller styrelsen bedriver.

Uppföljningsfrågor	Kommentar
Beskriv hur nämnden omhändertagit planens inriktningar och mål utifrån hur den träffar nämndens och styrelsens verksamhet.	Grundskoleförvaltningen följer systematiskt upp arbetet med civil beredskap utifrån stadens plan. Säkerhetsfunktionen tillser att de ärenden som involverar grundskoleförvaltningen hanteras, antingen inom egen funktion eller genom att annan funktion hanterar uppdraget och rapporterar till säkerhetsfunktionen.
Beskriv hur nämnden arbetar med investeringar i arbetet med att öka nämndens/styrelsens beredskapsförmåga.	Kunskapshöjande insatser och övning. Grundskoleförvaltningen undersöker möjligheter till ökad lagerhållning av livsmedel utifrån det resursfunktionsuppdrag som tilldelats inom staden. Grundskoleförvaltningen upplyser skolenheter om kravet på att skyddsrum ska kunna aktiveras med två dygns varsel vilket gör att enheterna ansvarar för att skyddsrummen inte fylls med mer utrustning än att detta krav är möjligt att uppfylla vid skarpt läge.

4.1 Risk och sårbarhetsanalys

Enligt Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap 2 kap 1 §, ska kommuner analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen respektive regionen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys.

Göteborgs Stads risk- och sårbarhetsanalys 2023 bygger på en sammanställning av verksamhetsspecifika analyser som ett urval av stadens förvaltningar och bolag tagit fram. I analyserna har verksamheternas samhällsviktiga åtaganden samt dess kritiska beroenden identifierats, och de två riskerna skyfall och cyberattack analyserats med fokus på påverkan och konsekvenser för verksamheterna och dess kritiska beroenden. De åtgärdsbehov som identifierats genom risk- och sårbarhetsanalysen behöver omhändertas av respektive nämnd och bolagsstyrelse.

I Göteborgs Stads plan för arbetet med civil beredskap 2024–2027 framgår att nämnder och styrelser ska bedriva ett fortsatt arbete med åtgärdsförslag som identifierats i sina verksamhetsspecifika risk- och sårbarhetsanalyser.

Uppföljningsfrågor	Svar	Kommentar
Har nämnden omhändertagit de eventuella åtgärdsförslag som identifierades i den verksamhetsspecifika risk- och sårbarhetsanalysen 2023?	 Ja	Åtgärder finns beskrivna som genomförda, pågående eller framtida. Den risk som bedömts ha högst riskvärde för grundskoleförvaltningens verksamhet är skolattack. Utifrån att den risken identifierats genomför förvaltningen sedan 2023 en omfattande utbildningsinsats där samtliga medarbetare utbildas genom både teori och praktisk övning. Grundskoleförvaltningen har också tagit de stadengemensamma händelserna som underlag i fortsatt arbete vad avser att säkerställa förvaltningens förmåga. Hösten 2023 hölls övning utifrån ett skyfallsscenario för grundskoleförvaltningens alla chefer.
Har nämnden kommunicerat resultatet av den verksamhetsspecifika risk- och sårbarhetsanalysen till berörda målgrupper internt och externt?	 Ja	

4.2 Kontinuitetshantering

I planen framgår att nämnder och styrelser som bedriver samhällsviktig verksamhet ska etablera ett systematiskt arbete med kontinuitetshantering. Det framgår vidare att förvaltningar och bolag i risk- och sårbarhetsarbetet har identifierat samhällsviktiga åtaganden, dess acceptabla avbrottstid samt interna och externa kritiska beroenden. Detta underlag utgör en grund i kontinuitetsarbetet.

Uppföljningsfrågor	Svar	Kommentar
Har nämnden påbörjat ett systematiskt arbete med kontinuitetshantering?	 Ja	Inom grundskoleförvaltningen har varje chef oavsett nivå inom förvaltningen fått i uppdrag att ta fram en kontinuitetsplan för den verksamhet chefen ansvarar för. Kontinuitetsplanerna utgår från det material som MSB och Skolverket tillhandahåller.
Har nämnden i arbetet med kontinuitetshantering utgått från den verksamhetsspecifika risk- och sårbarhetsanalysen och de uppgifter om samhällsviktiga åtaganden, dess acceptabla avbrottstider och de interna och externa kritiska beroenden som identifierats?	 Ja	Det har funnits samordningsvinster med att ta fram någon slags gemensam grundkontinuitetsplan verksamhetsvis, alltså en för utbildningsuppdraget, en för måltidsuppdraget, en för central förvaltning osv. utifrån vilka chefer kan formulera sin egen verksamhets kontinuitetsplan och förhålla sig till de risker och sårbarheter som är gemensamma för verksamheten utifrån de samhällsviktiga åtaganden som verksamheten har. Detta var något som identifierades efterhand då enheterna reda fått i uppdrag att påbörja kontinuitetsplanering var för sig. I stället för att börja längst ut i verksamheten med varje enskild enhet hade det nog varit både arbets- och energibesparande att börja på förvaltningsnivå verksamhetsvis och sedan låta planerande sippra ner vidare via avdelningar ut till enheter. Det förvaltningen främst står i nu är att ta del av vad enheterna tagit med i sina kontinuitetsplaner och analysera och planera för hur förvaltningen centralt både behöver stödja enheter men också ge relevant stöd och upprätthålla myndighetskrav vid större störningar. Förvaltningen behöver också bedöma och prioritera vilka funktioner inom central förvaltning som behöver upprätthålls först i händelse av störning inträffar som gör att "allt inte kan göras som vanligt".

4.3 Försörjningsberedskap

I planen framgår att nämnder och styrelser ska kartlägga och prioritera verksamhetskritiska varor och tjänster som är nödvändiga för samhällsviktig verksamhet. Vidare framgår även att nämnder och styrelser som bedriver samhällsviktig verksamhet ska beakta särskilda krav på beredskap över hela hotskalan genom kravställan vid inköp av verksamhetskritiska varor och tjänster.

Uppföljningsfrågor	Svar	Kommentar
Hur fortlöper arbetet med att kartlägga och prioritera verksamhetskritiska varor och tjänster inom nämnden/styrelsen? <i>Vid behov, beskriv kortfattat utan att gå in på känsliga detaljer!</i>	 Påbörjad	Ekonomienheten har gjort en lista på krishanteringsprodukter för att underlätta för verksamheterna. I listan finns exempel på produkter och hur de hittar dessa i Proceedo osv.
Ställer nämnden/styrelsen beredskapskrav vid inköp av verksamhetskritiska varor och tjänster? <i>Vid behov, beskriv kortfattat utan att gå in på känsliga detaljer!</i>	 Nej	Grundskoleförvaltningen ställer inga speciella beredskapskrav i lokala upphandlingar i dagsläget utan det tas genom Inköp och upphandling.

4.3.1 Prioriterade åtgärder

I planen riktas tre prioriterade åtgärder till nämnder som bedriver måltidsverksamhet. Stadens måltidsverksamheter ska samordna arbetet med krismenyer som kan nyttjas vid längre störningar och som passar för tillagnings- och mottagningskök, samt öva dessa. Måltidsverksamheterna ska även kartlägga lagerhållningsförutsättningar i relation till framtagna krismenyer genom att inventera befintliga lagerhållningsmöjligheter samt ge förslag på ytterligare behov för att öka lagerhållningskapaciteten

Uppföljningsfrågor	Svar	Kommentar
Har nämnden framtagna krismenyer som passar för tillagnings- och mottagningskök?	 Ja	Delvis, vissa kök har övat. Samtliga kök har krispärmar med utvalda krisrätter.
Har nämnden kartlagt lagerhållningsförutsättningar i relation till krismenyerna?		Arbetet är påbörjat för att utreda lagerhållning inom förvaltningen. Det finns ett behov av att öka lagerhållning för såväl livsmedel som andra relaterade varor och materiel.
Har nämnden kartlagt vilka tillagningskök som ska kunna utöka måltidsverksamhet vid behov?	 Ja	Måltidsverksamheten har kartlagt vilka kök som har möjlighet att öka upp produktionen.

4.4 Övning och utbildning

I planen framgår att nämnder och styrelser ska planera för utbildning och övning samt utföra eller delta i minst fyra övningar under perioden 2024–2027. Vid minst två av dessa tillfällen ska kris- eller krisledningsorganisation övas, där tjänstemannaledning och förtroendevalda ingår.

Uppföljningsfrågor	Svar	Kommentar
Har nämnden genomfört någon krisledningsövning sedan planen antogs?	 Ja	Förvaltningsledning och chefer har deltagit i utbildning och övning vad avser krishantering.
-		
Har nämnden genomfört någon krigsledningsövning sedan planen antogs?	 Ja	Förvaltningsledning och chefer har deltagit i utbildning och övning vad avser höjd beredskap. Förtroendevalda har deltagit i övning Midvinter.
-		

5 Riktlinjen för kriskommunikation

I riktlinjen för kriskommunikation ansvarar nämnd och styrelse för att en plan för nämndens eller styrelsens alternativa kanaler tas fram. Alternativa kanaler syftar till att säkerställa att respektive verksamhet kan nå ut med information och kommunikation till sina målgrupper även under störda förhållanden.

5.1 Kriskommunikation - Alternativa kanaler

Uppföljningsfrågor	Svar	Kommentar
Har nämnden/styrelsen en plan för alternativa kanaler? •Om "Ja, delvis" eller "Nej" beskriv hur arbetet fortgår!	 Delvis	En kriskommunikationsplan finns i förvaltningen men denna är under omarbetning och ny version kommer vara färdigställd i början av hösten 2025. Alternativa kommunikationsvägar via WIS och Rakel finns även om handhavandet av dessa känns något "ovant" här och där. I samband med upprättande av enheters kontinuitetsplaner har enheter tagit fram enhetsvisa rutiner för alternativ kommunikation i kärnverksamheten när så behövs.